

Més comentaris al boc emissari

per Bartomeu Ribes Guasch

Aprofitar. Hi ha la salut que és el teorema de Pitàgores i hi ha l'estat d'ànim que és, sobretot, molt relatiu i subaltern de no sé qui o què.

Sempre. Començar, insistir i tornar-hi. De nou, una altra vegada.

L'escriptura. És més que una malaltia i se'ns escapen els símptomes que la provoquen d'una manera molt poc clara, però segurament més carregosa cada dia que va passant.

Postal. En trob una que em va regalar Josep Maria Subirà, per entre els fulls d'aquesta llibreta. Quant de temps hi ha estat i quantes vegades me l'he mirada, amb el monument a Colom, de Sant Antoni de Portmany, on tantes voltes hi he dat la rodada i on tantes coses continuen passant i en passaran tantíssimes d'altres?

Turista. Fruzsina Nemeth, de Budapest, ha vingut a Eivissa, de vacances. Ella no sap que jo escriuré el seu nom i a mi no em coneix de res. Jo tampoc la conec, a ella, si exceptuem la burocràcia de posar el seu nom en aquestes ratlles. Ella, qui és?

Figues seques. Els matins freds de febrer són un òptim aliment que acompanya la lectura de llibres que teníem pendents de llegir, des de feia massa temps. Un bon exemple, avui, amb el sacramental, lluminós i enigmàtic «Capaltards etruscos», de D.H. Lawrence.

Ahir. Sempre s'escriu massa, sense voler o volent, sobre un mateix. Sempre s'escriu «ahir» i ja no ho és ni ho serà mai més. El present és un reductor del futur. El passat és una cabellera d'indi arreballada per a cobrar-ne la recompensa i encara la mà estesa, ben oberta, per a veure què hi reps, però no hi reps res de res, en absolut, ja s'han acabat totes les pel·lícules de l'oest!

Deure. Passar a net el malestar.

Definició. La poesia és el miratge, el rostre insegur, amb embriaguesa, resseguit.

Equinocci d'hivern. Desbordat en el no-res.

Peresa. Parc temàtic del no fer res de res.

Calmant. Normalment píndola o preparat farmacèutic que gestiona les alteracions de l'equilibri que també anomenem salut o benestar.

Farsant. Qui utilitza els poemes, i també els calmants, sense recepta ni control, ni cap autoconsideració.

Perdre. Allò que mai s'aprèn a Alcoi quan es demana pròrroga i els de l'altre poble ens havien fet onze gols.

Perdre el temps. Rivalitzar amb Déu sobre qui disposa de la vertadera —i potser única— eternitat.

Inconstància. Moviment poètic desvinculat de la política dels fets i amb seguidors bastant anònims a tot arreu.

Límits. On apareixen les preguntes. També zona de l'oblit que procura l'aïllament sense retorn possible de la poesia llegida i sentida en contra i a favor del propi ridícul. Allò que, de segur, millor hauríem fet si ho esborréssim, del que hem escrit, sense pensar-nos-hi gens ni mica.

Vivien Leigh. No pots aguantar la seva mirada sempre imperativa. L'amor, per inusual, és una altra cosa i no «Allò que el vent s'endugué» en sessió de tarda/nit.

Van Gogh. Pintor que tenia un germà que li va comprar un quadre, l'únic que va vendre a la seua vida.

Floració. Extrem natural de la poesia.

Floració de l'aubercoquer. A mitjan febrer, de bon matí, miracle blanc reduït a la perfecció.

Fred. Recobriment potser mental de la temperatura ambient sobre qui pensa sobre com se sent, a vegades.

Reciprocitat. La pròpia infelicitat a voltes s'assembla a la incapacitat de fer feliços els altres.

Incontinència. Avarícia de qui està fart i en vol més.

Proesa. En el Japó del segle XVII, Ihara Saikaku era capaç d'escriure 23.000 haikús en 24 hores.

Llengua. La terra de la boca, l'aire del pensament, a vegades la confusió dels líquids mesclats dalt la torre de Babel.

Secrets. Un de sol no donaria mai temps a guardar-lo prou bé.

Johannes Brahms. La música d'un altre món que ocupa el nostre i des d'aquell moment hi resideix, per sempre.

Apunt. Amb mots perduts l'oblit glopeja vida que la mateixa vida oblida més.

Profunditat. En blanc se sol quedar el penjat que xiuxiueja a l'avinguda. Com hem vist els núvols que s'han escapat?, pensaria i no ho fa. De què pot tornar a ser no veure'ls mai més?, li preguntàriem, potser amb molta crueltat, nosaltres, si ens atrevíssim a importunar-lo. Borges torna a escriure *Argumentum ornithologicum* i així rebaixa pena al Purgatori. Manca poc per al migdia. Me'n vaig o no em mouré mai més d'aquí?

Els Enamorats. Carta del Tarot. Consol de qui vol que li surti aquesta carta i la confon amb una persona determinada que ara mai no hi és, enlloc?

Menjar. La forma acaba sent el fons i haurà d'adjectivar-se sempre que pugui ser, amb fogons o sense, com a art.

Autobiografia. Tan sols contant la pròpia vida resoldrem l'enorme dubte d'haver-la viscuda de debò, i hi haurà forats o llacunes, trepanacions a la manera d'Apollinaire, enigmes indesxifrables, la vista de l'alba a Talamanca i la perplexitat cada solpost, sense atenuants.

Llamp. Les paraules que ens travessen interiorment i que voldríem explicar què signifiquen i tanmateix mai no ho sabem fer com caldria.

Mai. És posar l'esperança, a manera de mula, davant del carro estibat molt més enllà de la mesura suportable que pertocaria.

Ausiàs March. La consciència en el dolor de la poesia catalana està enterrada a València des de fa 555 anys.

Pessoa. Un tal Fernando, portuguès amb excés d'heterònims, que abandonà la traducció d'Ausiàs March, «amb sentiment i saviesa», diuen els experts consultats.

Llegir. Ser representant dels alfabet i cobrar sempre comissió.

Ruc. Persona que masculinitza la Divina Providència i l'acaba exigint vulgues no vulgues.

Villalonga, Llorenç. Psiquiatra de la literatura catalana escrita en castellà i pensada en francès, a voltes. Per tant, trilingüe mentre no li quedava altre remei. Falangista proustià i també, conjugalment, propietari a Binissalem.

Marylin Monroe. La nòvia del bon cinèfil tendre i encès de sentimentalitat calenta. Un refugi eròtic, per tant, moltes fotografies, les seues pel·lícules. Llibres que parlen d'ella i ella sense afegits d'ultratomba.

Octavio Paz. L'antifeixisme és una clàusula inseparable de la puresa en el poema. I sí, ja ho sabem: el laberint de la soledat, arbre endins, l'enveja d'Occident i el Nirvana esmicolat com els Budes de supermercat.

Puresa. De la peresa. Però impuresa del gandul, de la gandula a la platja. I això que som a l'estiu i l'estació ajuda; ajudaria, si la llista del que s'ha de fer, i no se fa, no fos tan i tan desproporcionada.

Gall. Amb cresta, per descomptat, i a la garbera, presumint.

Vents. També els de Saint-John Perse (i ara ve a tomb recordar la boníssima traducció catalana d'Isidor Marí, encara no l'heu llegida?). Carneriana, com només podria ser, la paraula en el vent. Insistència amb el vent, repetia Ferrater. Declarat amb el vent, just sembla que Villangómez va deixar d'escriure ahir i ni se n'adonava. El vent és l'esperit, Casaldàliga dixit. Ho sap, home sant, i ho saps, boc emissari, perquè amb el vent tot recomença.

Cervantes. Llegir de viure o com escriure que la vida s'assembla a una novel·la i així no morir.

Esparadrap. La justificació dels mitjans és ineludible de la fi que procuren.

Cinefilia. És mentida el tòpic que segones parts mai no fossin més bones que les primeres.

Surrealisme. El que s'escriu no queda ben pintat al cervell de madame Sosostris quan l'espelma s'apaga i tu encara ens fas por, Breton, brètol, belitre, abandonador dels fills al bosc!

Cigales. Canten. Ja és l'estiu de tarda llarga. Canten i sentim música que ve d'on vol venir.

BARTOMEU RIBES GUASCH ■